

DE RECREATIEVE ROEIER ZOEKT BEWEGING, VERBINDING EN UITDAGING

ONDERZOEK NAAR WENSEN EN BEHOEFTE N ONDER
83 RECREATIEVE ROE IERS

APRIL 2024

VOORWOORD

COMMISSIE RECREATIEF ROEIEN

Geacht bestuur,

In 2020 hebt u de Commissie Recreatief Roeien in het leven geroepen. Ze kreeg de opdracht om de belangen van de recreatieve roeier te behartigen. Na een aarzelende start, ook door Corona en na nog wat wisselingen in de samenstelling, ging de commissie van start. We hebben een onderzoek uitgevoerd naar wie de recreatieve roeier is en wat zijn wensen en behoeften zijn.

De opbrengsten uit dit onderzoek bieden we graag aan u aan. We hebben dat vergezeld doen gaan van aanbevelingen aan zowel het bondsbestuur als de verenigingen over wat zij kunnen doen om aan die wensen tegemoet te komen.

Tussentijds in juli 2023 hebben we u al op de hoogte gebracht van een aantal saillante bevindingen. Uw reactie destijds heeft ons zeer gesteund om het onderzoek af te ronden. Tegelijkertijd hebben we in een online bijeenkomst op 6 januari 2024 onze respondenten geïnformeerd over onze bevindingen. Ook de respondenten reageerden enthousiast en herkenden zichzelf in onze presentatie. Daarna hebben we de informatie nog een keer gedeeld op het roeicongres van 3 februari 2024 in een workshop. De aanwezigen daar herkenden onze bevindingen met hun ervaring vanuit hun vereniging. Ze stimuleerden ons bovendien onze werkwijze van informatie

ophalen bij de roeiers zelf, te blijven volgen. Een aantal gaf zich spontaan op om in de toekomst betrokken te blijven.

De commissie heeft energie gekregen van de reacties en ook van het voornemen van het bestuur om onze commissie via een pilot tijdelijk te ondersteunen. Immers, er moet nog veel werk verzet worden rondom de thema's informatie en binden en boeien.

We willen hier ook onze dank uitspreken aan onze 83 respondenten. Zonder hun inzet en waardevolle informatie zou de commissie haar onderzoek niet hebben kunnen uitvoeren. Voor de constructieve en onvermoeibare steun van Eveline van Tuinen van het bondsbureau en Feike Tibben vanuit het bestuur zijn wij bijzonder dankbaar. Zonder de prettige samenwerking met beiden en hun hulp waren we niet zover gekomen.

We wensen u veel leesplezier en gaan met vertrouwen verder werken aan onze opdracht.

(Voormalig) leden van de commissie recreatief roeien,

Anneke Beukers
Marina van den Berg
Kris van der Bijl
Rolf Boers
Gerard Engels

Astrid Hagen
Femmy Lieben
Iris Rusz
Arie van Veelen

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	06
1.1.	Context	07
1.2.	Afbakening en vraagstelling	08
1.3.	Leeswijzer	08
2.	ONZE BEVINDINGEN	09
2.1.	Wie is de recreatieve roeier? - roeiersleefstijlen en drijfveren	10
2.2.	Hoe roeit de recreatieve roeier? - roevormen	12
2.3.	Welke informatiebronnen gebruikt de recreatieve roeier?	14
2.4.	Welke behoefte heeft de recreatieve roeier?	15
2.5.	Concluderende bevindingen uit ons onderzoek	16
2.6.	Wat vinden we in andere onderzoeken?	17
3.	ONZE CONCLUSIES	19
3.1.	Onderzoek voldoende representatief	20
3.2.	De recreatieve roeier bestaat niet	20
3.3.	De recreatieve roeier heeft gerichte wensen	21
4.	ONZE AANBEVELINGEN	22
4.1.	Algemeen	23
4.2.	Aanbevelingen aan de KNRB	23
4.3.	Aanbevelingen aan verenigingen	23
5.	VERANTWOORDING VAN ONS ONDERZOEK	25
5.1.	Taakstelling en plan van aanpak	26
5.2.	Wie is de recreatieve roeier?	26
5.3.	Leefstijlen/roeiersleefstijlen	27
5.4.	Kwalitatief onderzoek	27
5.5.	Uitvoering onderzoek	28
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	31
	BIJLAGEN	32

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

1.1. CONTEXT

De groeiende aandacht voor breedtesport binnen de KNRB¹ is vastgelegd in het rapport Toekomstvisie breedtesport '20-'30². Binnen de breedtesport is de groep recreatieve roeiers een grote groep, rond de 20.000³.

Om de groep recreatieve roeiers nog beter te kunnen bedienen, is de KNRB-commissie Recreatief Roeien in 2020 ingesteld⁴. De commissie heeft als doel om *het recreatieve roeien te promoten in de breedste zin van het woord en activiteiten daarvoor te stimuleren*⁵. Deze bestuursopdracht aan de commissie sluit aan bij art. 2 van de statuten van de KNRB⁶. Ook past deze bij de missie van de KNRB: 'De KNRB verbindt, vernieuwt en vertegenwoordigt de roeisport in al haar verschijningsvormen. Een bond voor alle roeiers'⁷.

De commissie ging enthousiast aan de slag om een bijdrage te kunnen leveren aan een volgende stap in ontwikkeling van de breedtesport. Pijnpunten in de huidige context kwamen al snel boven water. Deze leken vooral op het vlak van communicatie te liggen, zowel binnen als met de groep recreatieve roeiers:

"De verenigingen moeten gewoon de informatie over de KNRB toertochten doorgeven aan hun leden, die blijft nu soms hangen bij het verenigingsbestuur".

"De roeiers moeten de website Toer! beter lezen".

"We hebben toch de Commissie Midweekroeien, daar kan iedereen aan meedoen".

De oplossing leek te liggen in een nieuwsbrief voor de recreatieve roeier, of beter nog, een te ontwikkelen app, waarin 'alles' over recreatief roeien zou moeten komen te staan, zodat de roeier zelf zijn⁸ weg zou kunnen vinden. De neiging bestond naar *jumping to conclusions*, ingegeven door de wens de belangen van de recreatieve roeiers efficiënter en effectiever te kunnen bedienen.

De vraag wat gecommuniceerd zou moeten worden via deze app, maakte duidelijk dat de commissie zich eerst de vraag moest stellen wat onder het begrip 'recreatieve roeier' verstaan wordt. Zijn de prestatieroeiers die een marathon roeien ook recreatieve roeiers? En de routineroeiers dan, die een of meer keren per week, vaak met een vaste ploeg, vanaf hun eigen vereniging roeien, met de focus op 'gewoon lekker' (technisch goed) roeien? Zijn dat recreatieve roeiers, ook als zij een of twee keer per jaar aan een roeiontmoeting met wedstrijd karakter (ROW) en/of een Masterwedstrijd deelnemen? Een Babylonische spraakverwarring dreigde.

1. De uitkomsten van de ledenenquête 2022 laten zien dat er in 2022 significant meer aandacht was voor breedtesport, veiligheid, instructie en plannen dan in 2018.

2. Zie de [toekomstvisie breedtesport](#). Deze visie is geconcretiseerd in het Meerjarenplan 2023-2028.

3. Zie Roei.nu: 'De' recreatieve roeier.

4. De bestuurscommissie is ingesteld door de Commissaris Infrastructuur en Innovatie.

5. Zie Bijlage 1 Terms of Reference (TOR), Commissie recreatief roeien KNRB, 27 januari 2020.

6. Art. 2 statuten luidt: De KNRB stelt zich ten doel de roeisport te bevorderen. Hij tracht dit doel te bereiken langs wettige weg met alle hem ter beschikking staande middelen.

7. Meerjarenplan 2023-2028 van de KNRB.

8. Uitsluitend omwille van leesbaarheid wordt de recreatieve roeier (m/v/x) in dit rapport als mannelijk aangeduid.

Begrippen liepen door elkaar. Is 'toerroeier' en 'recreatieve roeier' hetzelfde? Voor de een waren deze synoniem, voor de ander was een toerroeier iemand die deelneemt aan een door de KNRB georganiseerde tocht in het buitenland, voor weer een ander was een toerroeier iemand die dagtochten of meerdaagse toertochten roeit in binnen- en/of buitenland. "Midweekroeien is toch uitsluitend op dinsdag t/m donderdag?", enz., enz. Moest de commissie aansluiten bij de bestaande, meestal gehanteerde indeling van toerroeien, midweekroeien, marathonroeien en coastal roeien? Had de commissie daarmee wel alle vormen van recreatief roeien in beeld? En die andere groep niet-wedstrijdroeiers dan, hoe roeit die en wat zijn hun drijfveren, wensen en behoeftes?

Duidelijk werd dat er al veel faciliteiten voor de recreatieve roeier voorhanden zijn, maar dat eenduidige benamingen daarvoor ontbreken, evenals een overzicht van activiteiten voor recreatieve roeiers. Ook bleek informatie over recreatieve roeimogelijkheden onvoldoende toegankelijk en incompleet.

Kortom, hoe kon de commissie de belangen van de (brede) groep recreatieve roeiers behartigen, zonder dat voldoende duidelijk is wie de recreatieve roeier is en wat zijn behoeften zijn? Bestaat dé recreatieve roeier eigenlijk wel, begon de commissie zich af te vragen...⁹

1.2. AFBAKENING EN VRAAGSTELLING

Deze verkennende zoektocht naar taakstelling van de commissie en afbakening van de beoogde doelgroep was zeker niet voor niets.

Hij maakte inzichtelijk dat eerst duidelijk diende te worden wie de recreatieve roeier is, op welke wijze deze roeit, welke faciliteiten en informatiebronnen voor hem reeds voorhanden zijn en welke behoefte hij heeft. Zonder de doelgroep en zijn behoeften te kennen kon de commissie haar taak niet uitoefenen. Daarom besloot de commissie hiernaar kwalitatief onderzoek uit te voeren door de roeiers zelf te interviewen.

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt: **Wie is de recreatieve roeier en welke behoeften heeft deze?**

De deelvragen zijn:

1. Is de door de commissie ontwikkelde indeling in roeiersleefstijlen op basis van drijfveren, de juiste?
2. Welke vorm(en) van roeien bedrijft de recreatieve roeier?
3. Aan welke vorm(en) van roeien heeft de recreatieve roeier behoefte?
4. Welke informatiebron(nen) gebruikt de recreatieve roeier?
5. Aan welke informatiebron(nen) heeft de recreatieve roeier behoefte?

1.3. LEESWIJZER

Wie direct tot de kern van dit rapport wil komen, doet er goed aan hoofdstuk 2 (bevindingen), hoofdstuk 3 (conclusies) en hoofdstuk 4 (aanbevelingen aan de KNRB en aan verenigingen) te lezen. Degenen die meer willen weten over context en achtergrond van ons onderzoek onder recreatieve roeiers, raden wij aan hoofdstuk 1 (inleiding) te lezen. Voor de verantwoording over de wijze waarop wij ons onderzoek hebben opgezet en uitgevoerd, is hoofdstuk 5 lezenswaardig.

9. Zie Roei.nu: 'De' recreatieve roeier.

HOOFDSTUK 2

ONZE BEVINDINGEN

De Commissie Recreatief Roeien voerde kwalitatief onderzoek uit om antwoord te krijgen op de centrale vraagstelling: **Wie is de recreatieve roeier en welke behoeften heeft deze?**

Om antwoord te krijgen op deze vraag vond de commissie het belangrijk de roeiers zélf aan het woord te laten. Daartoe hield zij semigestructureerde diepte-interviews met 83 recreatieve roeiers van 18 jaar en ouder die lid zijn van 27 algemene verenigingen. Voor een gedetailleerde beschrijving van de opzet en wijze van uitvoering van het onderzoek, verwijzen wij naar hoofdstuk 5.

In hoofdstuk 2 geven wij onze bevindingen uit het onderzoek. Aan de hand daarvan worden de deelvragen¹ beantwoord.

2.1. WIE IS DE RECREATIEVE ROEIER? - ROEIERSLEEFSTIJLEN EN DRIJFVEREN

ROEIERSLEEFSTIJLEN

Als basis voor de werkzaamheden van de Commissie Recreatief Roeien, bleek dus meer kennis over de doelgroep en zijn behoeften noodzakelijk. De veel gebruikte indeling van toerroeien, midweekroeien, marathonroeien en coastal roeien achtte de commissie onvoldoende geschikt om het benodigde inzicht te krijgen in doelgroep en behoeften.

In plaats van deze gebruikelijke indeling, besloot de commissie aan te sluiten bij de zogenoemde *leefstijltypen* uit de Leefstijlvinder Vakantie & Vrije Tijd². Bij indeling in leefstijltypen staan de *drijfveren van mensen centraal*.

1. Beschreven in paragraaf 1.2.

2. Deze leefstijlen zijn gebaseerd op het wetenschappelijke BSR™ (Brand Strategy Research) model uit 2000 van MarketResponse. Dit model ontrafelt de drijfveren van mensen en wat je moet doen om mensen in beweging te krijgen, zie [Achtergrond - Leefstijlvinder](#). Het BSR-model geldt in Nederland als dé standaard op het gebied van psychografische en sociologische leefstijlsegmentatie ([BSR leefstijlsegmentatie - MarketResponse](#)). Meer over de verschillende leefstijlgroepen vind je [hier](#).

De commissie ontwikkelde daarom de op de vorige pagina afgebeelde 7 roeiersleefstijlen gebaseerd op drijfveren om recreatief te roeien.

Deze 7 roeiersleefstijlen werden aan de respondenten voorgelegd met de vraag of zij deze indeling herkenden. Ook kregen zij de vraag tot welke van deze roeiersleefstijlen zij zichzelf rekenden.

Uit de reacties blijkt dat de recreatieve roeier de 7 roeiersleefstijlen herkent. Ook kan iedere respondent benoemen tot welke roeiersleefstijlen hij zichzelf rekent. Daarbij merken respondenten op dat zij zichzelf in tenminste twee roeiersleefstijlen herkennen. Wél hebben de respondenten ieder een voorkeur voor een bepaalde roeiersleefstijl en daarnaast een of meerdere minder dominante leefstijlen. Deze uitkomst sluit geheel aan bij de ervaringen uit de Leefstijlvinder Vakantie & Vrije Tijd: uit onderzoek komt naar voren dat niemand tot slechts één type leefstijl behoort.

“Met elkaar over het water en zo tevreden dat je het met elkaar gedaan hebt en iets met elkaar gepresteerd hebt. Meer beleving dan prestatie, ook natuurbeleven. Lekker eten na het roeien of het avontuurlijke dat geeft me toch ook wel heel veel voldoening. Ja het was een compleet pakket vol van die mooie ervaringen. Mijn top 3: team en gezelligheid, omgeving, afstand.”

DRIJFVEREN VOOR PLEZIER

In de literatuur³ over drijfveren voor plezier worden de volgende drijfveren genoemd:

- Autonomie
- Verbinding
- Competentie
- Uitdaging
- Beweging
- Ontwikkeling

Uit de verhalen van de respondenten kunnen hun drijfveren voor plezier aan het beoefenen van de recreatieve roeisport gedestilleerd worden. Naar voren komt dat de volgende drie drijfveren de belangrijkste zijn voor het plezier beleven aan recreatief roeien.

- In gelijke mate zijn de voornaamste drijfveren:
 - Verbinding
 - Beweging
- Uitdaging wordt door de helft van de respondenten (tevens) als belangrijke drijfveer benoemd.

Alle respondenten hebben meer dan een drijfveer om recreatief te roeien.

“Ik heb wel belangstelling en behoefte om lichamelijke beweging te hebben en ik heb ook behoefte om de stad uit te kunnen en ik heb zeker ook behoefte aan de gezelligheid die roeien in ploegverband brengt.”

Invulling van het begrip uitdaging blijkt zeer divers.

- Uitdaging blijkt voor veel respondenten te bestaan uit goed (beter) leren roeien. Recreatieve roeiers willen zich blijvend verbeteren.

3. Zie Koning, T. & Schagen, M. van (2021). De Talentformule.

- Ook afwisseling wordt veel genoemd: recreatieve roeiers blijken veelzijdig. De respondenten vinden het bijvoorbeeld leuk om:
 - op een ander soort roeiwater of;
 - bij een andere vereniging te roeien en daarvan te leren;
 - in een ander type boot (glad, coastal) te roeien;
 - te trainen voor deelname aan een wedstrijd, of;
 - een roeiclinic te volgen.
- Het moet ook een beetje spannend zijn.
- Of lekker doorroeien in bijvoorbeeld een marathon.
- Dagtochten is de meest genoemde favoriete vorm van uitdaging.
- Gevolgd door meerdaagse binnenlandse tochten.
- Ook het coastal roeien om eens wat anders te proberen, ervaren respondenten als uitdaging.
- Meerdaagse buitenlandse tochten worden ook als uitdaging gezien.

"Ik vind het altijd leuk om nieuwe dingen te proberen. Dat zou Coastal Roeien kunnen zijn. Coastal Roeien kan voor mij ook recreatief roeien zijn, laat ik zeggen: ik zou dat op recreatief niveau willen

doen. Waaraan ik daarvoor behoefte zou hebben? Nee, niets speciaals, meer in het algemeen, verandering van spijs doet eten."

Beantwoording van deelvraag 1: Is de door de commissie ontwikkelde indeling in roeiersleefstijlen op basis van drijfveren, de juiste?

De recreatieve roeiers herkennen de 7 door de commissie ontwikkelde roeiersleefstijlen. Zij kunnen zichzelf indelen in een of meer daarvan⁴. De voornaamste drijfveren voor recreatieve roeiers zijn verbinding en beweging; uitdaging wordt door de helft van de respondenten als drijfveer benoemd. Het begrip recreatieve roeier blijkt een breed begrip te zijn, dat 7 verschillende roeiersleefstijlen met bijbehorende drijfveren omvat. Deze roeiersleefstijlen vormen een goede manier om de doelgroep recreatieve roeier en zijn drijfveren te omschrijven. De door de commissie ontwikkelde 7 roeiersleefstijlen kunnen dus als een juiste indeling beschouwd worden.

2.2. HOE ROEIT DE RECREATIEVE ROEIER? - ROEIVORMEN

PLOEG OF SOLO

Om meer zicht te krijgen in hoeverre de wensen van de recreatieve roeier aansluiten bij hoe hij nu roeit, is de respondenten expliciet gevraagd naar de huidige situatie (deze paragraaf) en naar wat hij mist in de huidige situatie (zie hierna, paragraaf 2.4). Een vaste ploeg is de meest voorkomende situatie. Van onze respondenten roeit:

- 2/3 in een vast ploegje.
- Een kwart solo.
- Een kwart in een ploeg met wisselende samenstelling, de instapboot.

4. Dit sluit aan bij ander onderzoek, waaruit blijkt dat mensen in meer dan 1 leefstijl passen.

- Een grote groep respondenten valt in meer dan slechts 1 van deze categorieën (totaal 111 antwoorden door 83 respondenten).

“Wat ik denk dat leuk is aan roeien in een ploeg is dat je elkaar steeds weer opnieuw ziet, dus je groeit ook in elkaars wereld. En dat maakt het gesprek na afloop van het roeien, dat ik ook heel belangrijk vind dat je na afloop ook heel gezellig nog een kop koffie kunt drinken, dat maakt het op die manier interessanter. Omdat je elkaar beter kent, je ziet elkaars ontwikkeling, je kunt elkaar helpen, toevoerd zijn voor elkaar.”

ROEIVORMEN

De verdeling over roeivormen van recreatieve roeiers blijkt uit eerder onderzoek en uit ons onderzoek en ziet er als volgt uit:

- 2/3 van alle recreatieve roeiers zijn roeiers die een of meer keren per week met hun vaste ploeg (bijna) uitsluitend vanaf hun eigen vereniging roeien⁵.
- Iets meer dan de helft van onze respondenten roeit dagtochtjes.
- 1/3 van onze respondenten roeit bij andere verenigingen.
- Een kwart van onze respondenten neemt deel aan wedstrijden.
- Een kwart van onze respondenten neemt deel aan meerdaagse buitenlandse roeitochten.
- Een kleine minderheid van onze respondenten neemt deel aan:

- Meerdaagse binnenlandse roeitochten
- Marathonroeien
- Midweekroeien
- Evenement/prestatie
- De kleinste groep van onze respondenten wordt gevormd door:
 - Coastal roeien
 - Aangepast roeien
- Een grote groep respondenten bedrijft meer dan 1 roeivorm (totaal 173 antwoorden door 83 respondenten).

BOOTTYPEN

Respondenten vertelden over hun gebruik van boottypen.

- Recreatieve roeiers roeien voornamelijk in C-boten.
- Ruim 1/3 van hen roeit (ook) in glad materiaal.
- Een kwart roeit (ook) in wherry's.
- Een kleine minderheid van hen roeit (ook)
 - In coastal materiaal
 - Op de ergometer
- Een grote groep respondenten roeit in meer dan 1 type boot (totaal 135 antwoorden door 83 respondenten).

Beantwoording van deelvraag 2: Welke vorm(en) van roeien bedrijft de recreatieve roeier?

Niet alleen qua drijfveren, maar ook uit de data over hoe de recreatieve roeier in de huidige situatie roeit, blijkt de recreatieve roeier een veelzijdige roeier te zijn die van meerdere markten thuis is. Recreatieve roeiers roeien weliswaar graag in een vast groepje, wekelijks

5. Dit blijkt uit eerder onderzoek, namelijk de enquête uit 2020 ten behoeve van het Handboek Roeiaccommodaties, waarin een aantal vragen is gesteld over de ledenpopulatie. De enquête is door bijna de helft van alle roeiverenigingen (studenten en algemeen, groot en kleiner) ingevuld en dus bruikbaar. Zie Roei.nu: 'De' recreatieve roeier.

hetzelfde eindje, maar maken tegelijkertijd ook regelmatig een mooie roeitocht, een ruige oversteek naar de Wadden, een pittige marathon, een roeivakantie in het buitenland, etc. Deze roeiers hebben een ding gemeen, ze zijn graag sportief bezig. Van de recreatieve roeiers is 2/3 uitsluitend actief op de eigen vereniging. Recreatief roeien blijkt dus een breed begrip te zijn: de recreatieve roeier wisselt verschillende roeivormen af, gebruikt meerdere boottypen en wisselt af met wie hij roeit respectievelijk solo roeit.

"Ik vind 'recreatief' is zo'n breed begrip. Wij zijn geen peddelaars voor gewoon een keertje gezellig een bootje huren op vakantie. Het is toch wel iets serieuzer. Dat begrip recreatief daar maak ik dan wel onderscheid tussen verschillende groepen. En de peddelaars als we ze zo mogen noemen, dat zijn ook recreatieve roeiers."

2.3. WELKE INFORMATIEBRONNEN GEBRUIKT DE RECREATIEVE ROEIER?

De commissie zelf constateerde al dat informatie over recreatief roeien veelal moeilijk te vinden is. Met zo'n 2/3 van de respondenten is tevens gesproken over huidig gebruik van informatiebronnen (deze paragraaf) en wensen voor informatiebronnen over het recreatieve roeien (paragraaf 2.4). Uit deze interviews blijkt dat respondenten hierin ieder op hun eigen manier, veelal moeizaam, hun weg naar informatie (proberen te) vinden.

De meeste respondenten vinden informatie over recreatieve roeimogelijkheden binnen hun eigen vereniging. Dit verschilt tussen informatie

verkregen van de eigen vereniging (via website, nieuwsbrief, prikbord of whatsappgroep), tot "actief navragen bij andere leden van mijn vereniging die weten hoe het werkt in de roeiwereld". Ook verschilt het soort informatie dat verkregen wordt van (andere leden van) de eigen vereniging. Sommige respondenten melden dat de informatie die zij krijgen uitsluitend betrekking heeft op activiteiten van de eigen vereniging, anderen worden door hun vereniging ook geïnformeerd over activiteiten elders. Ook het eigen netwerk ("Ik hoorde van een bekende dat ... en heb bij hem navraag gedaan") is een veel gebruikte informatiebron.

Duidelijk is dat veel respondenten niet weten waar zij informatie kunnen vinden over het aanbod op het gebied van recreatief roeien. Tevens werd duidelijk dat velen een totaalbeeld van mogelijkheden binnen het recreatieve roeien ontberen. Ook gaf een enkele respondent aan helemaal niet bekend te zijn met welke informatiebron dan ook: "Ik ga gewoon iedere week naar de vereniging om in de instapboot te gaan roeien". Degenen die op zoek zijn naar bepaalde informatie kunnen deze meestal uiteindelijk wel vinden, maar een totaaloverzicht van informatiebronnen en mogelijkheden van recreatief roeien ontbreekt veelal.

"Ik hoorde op de roeiclub gewoon heel veel. Ik praat met iedereen en ik ben er vaak en blijf hangen en ben er op uit om dingen te horen waar ik bij kan aansluiten, dus heel veel eigen initiatief."

De verdeling van huidig gebruik van informatiebronnen die genoemd is, is als volgt:

- De eigen vereniging wordt het meest

genoemd als informatiebron.

- Het eigen netwerk is een tweede veel genoemde informatiebron.
- Een kleinere groep noemt als informatiebron.
 - De KNRB
 - Sites van andere verenigingen en/of doet navraag bij andere verenigingen
- Een kleine minderheid gebruikt.
 - Youtube
 - De website Toer!
 - Het blad Toer
- De meerderheid van de respondenten die over dit onderwerp heeft verteld, gebruikt meer dan 1 informatiebron.

In de huidige situatie wordt informatie gezocht over de volgende onderwerpen, in volgorde van het aantal keer dat respondenten dit noemden. Opgemerkt wordt dat dit overzicht gebaseerd is op totaal 37 antwoorden.

- Gastroeien
- Boten lenen
- Niveau (bijvoorbeeld zwaarte van een tocht, het soort water, vereist roeiniveau)
- Ploegjes maken

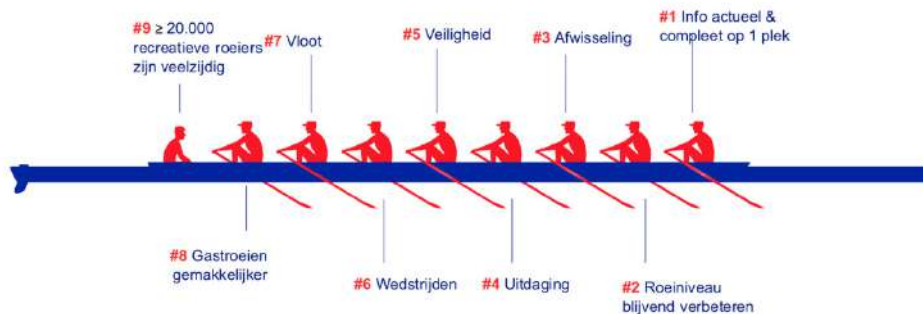
Beantwoording van deelvraag 4: Welke informatiebron(nen) gebruikt de recreatieve roeier?

De recreatieve roeier blijkt dus niet alleen een veelzijdig roeier te zijn, maar tevens een veelzijdige informatiezoeker. Vele informatiebronnen worden gebruikt door de recreatieve roeier, voor zover hij ervan op de hoogte is dat er informatie te halen valt over de vele mogelijkheden van recreatief roeien. Googelen werd niet zelden als oplossing genoemd omdat de informatie veelal moeilijk te vinden blijkt.

2.4. WELKE BEHOEFTE HEEFT DE RECREATIEVE ROEIER?

Beantwoording van deelvraag 3: Aan welke vorm(en) van roeien heeft de recreatieve roeier behoefte?

Als veelzijdige roeiers willen recreatieve roeiers zich graag blijven en blijvend verbeteren. Een flink aantal respondenten gaf te kennen behoefte te hebben aan coaching, niet elke week maar wel met enige regelmaat. "Maar ja, daar heeft onze vereniging geen mensen voor". Overigens worden de woorden coaching, begeleiding en instructie voor deze wens door elkaar gebruikt. Behoeft aan afwisseling is veel genoemd. Hierbij wordt wederom genoemd, het roeien bij andere verenigingen, dagtochten, meer beschikbaarheid van ander materiaal (ook glad en coastal).

Ook veiligheid (informatie over roeiwater, lastige punten, het materiaal van de gastvereniging, het roeiniveau van andere roeiers die mee roeien) vindt men daarbij ook belangrijk. Eenvoudig te regelen en eenduidiger voorwaarden om elders te roeien worden genoemd als voorwaarden om vaker te kunnen gastroeien. Hierbij wordt onder andere regionale verbanden tussen verenigingen genoemd.

De behoefte aan uitdaging vertoont een grote overlap met afwisseling. Ook moeilijker omstandigheden om te roeien (wind, roeiwater, afstand, een wedstrijd) worden hier genoemd.

Beantwoording van deelvraag 5: Aan welke informatiebron(nen) heeft de recreatieve roeier behoefte?

De recreatieve roeiers willen graag goede, actuele en complete informatie over alle mogelijkheden van recreatief roeien, zowel mogelijkheden op de eigen vereniging en daarbuiten, als in Nederland en het buitenland. Deze wil men op één plek kunnen vinden. Een veel gehoorde opmerking was dat het nu zo moeizaam zoeken is om de gewenste informatie boven water te krijgen. Zo ook opmerkingen dat je bepaalde recreatieve roeimogelijkheden slechts toevallig te weten komt.

Sommige respondenten concretiseerden over welke onderwerpen zij op deze ene plek informatie zouden willen kunnen krijgen. Onderstaande is gebaseerd op totaal 53 antwoorden.

- Gastroeien wordt het meest genoemd
- In gelijke mate gevolg door
 - Boten lenen
 - Ploegjes maken

6. Zie paragraaf 1.1.

2.5. CONCLUDERENDE BEVINDINGEN UIT ONS ONDERZOEK

Dé recreatieve roeier, in de zin van één type roeier die in één type boot roeit, blijkt niet te bestaan.

In het onderzoek werd de conclusie van de commissie⁶ dat het recreatieve roeien een breed begrip is dat vele vormen van roeien beslaat, bevestigd. De recreatieve roeier blijkt duidelijk een veelzijdige roeier te zijn, zowel qua roeivorm (activiteit) en boottype als qua ploeg-respectievelijk solo roeien.

Ook uit de drijfveren voor het recreatief beoefenen van de roeisport, blijkt de veelzijdigheid van de recreatieve roeier. De belangrijkste drijfveren om recreatief te roeien zijn het sociale aspect (verbinding) en beweging. De derde belangrijkste drijfveer voor recreatieve roeiers is uitdaging.

Ook uitdaging is een zeer breed begrip. Deze drijfveer loopt uiteen van snel (ROW), veel kilometers of moeilijke omstandigheden, tot blijvend beter leren roeien, een ander boottype, tot mijn best moeten doen en afwisseling (maar wel veilig!). In deze vormen van uitdaging komen ook de wensen en behoeftes van recreatieve roeiers tot uitdrukking. Ook hier weer de conclusie dat de recreatieve roeier een veelzijdig roeier is met een veelzijdig behoeft patroon. Kennis over en toegang tot informatiebronnen over recreatief roeien, blijkt nogal eens afhankelijk te zijn van de mate waarin de respondent meer of minder is ingevoerd in wat er allemaal te halen valt op het gebied van recreatief roeien. Zo wisten bijvoorbeeld velen niet dat zij als lid van een vereniging bij een andere vereniging een boot

mogen lenen, al dan niet tegen betaling.

"Het zou al mooi zijn als er een gemeenschappelijk overzicht is van verenigingen waar je heen kunt als gastroeier."

Uit hetgeen respondenten vertellen over het moeizame gebruik van informatiebronnen, komt de wens naar voren dat alle informatie over recreatief roeien op een plek te vinden zou moeten zijn (een grote groep respondenten is bewust onbekwaam over welke informatie in welke informatiebronnen te vinden is). De website van de KNRB wordt ruim 2 keer zo vaak genoemd als de website van de eigen vereniging als logische plek om alle informatie betreffende recreatief roeien te bundelen.

Veel roeiers zijn niet actief op zoek op websites, maar halen informatie uit hun eigen netwerk (kennissenkring binnen en buiten hun eigen vereniging). Ook zijn er respondenten die geen gebruik maken van informatiebronnen omdat zij niet op de hoogte zijn van het bestaan van andere vormen van recreatief roeien dan hun (wekelijkse) roeien op de eigen vereniging (de groep die onbewust onbekwaam is over wat er te halen valt als recreatief roeier).

De onderwerpen waarover respondenten graag geïnformeerd willen zijn, betreffen met name gastroeien, boten lenen, niveau en ploegjes maken. Deze onderwerpen sluiten aan bij de behoefte aan afwisseling, die door een grote groep respondenten is genoemd.

2.6. WAT VINDEN WE IN ANDERE ONDERZOEKEN?

Nadat de commissie al deze informatie uit de interviews had verzameld, bleek er behoefte te bestaan om deze uitkomsten te toetsen aan andere onderzoeken. We twijfelden niet

over onze eigen uitkomsten maar wel of dit voldoende robuust was om conclusies aan te verbinden. In een vergadering besloten we twee onderzoeken nader te bestuderen en te vergelijken met onze bevindingen met name op het gebied van drijfveren.

We kozen voor de volgende recente onderzoeken:

- Sportgedrag in Nederland, een onderzoek in opdracht van NOC-NSF naar commitment, drijfveren en drempels, uitgevoerd door Kantar Public⁷.
- Kennisbank watersportrecreatie, met name het onderzoek naar de roeisport⁸.

Onderzoek in opdracht van NOC-NSF

Dit onderzoek is breed opgezet. In het onderzoek worden sporters verdeeld in verschillende leeftijdscategorieën. Per leeftijdscategorie worden de drijfveren onderzocht, evenals hoeveel commitment er is aan een sportvereniging. Ook worden uitdrukkelijk drempels onderzocht, omdat dit onderzoek ook bedoeld is om te adviseren hoe drempels kunnen worden weggenomen, opdat meer mensen in beweging komen.

Om een vergelijk te kunnen maken met onze bevindingen kijken we vooral naar de leeftijdscategorieën boven 45 en met name naar

7. Zie [Sportgedrag in Nederland](#) - Onderzoek naar commitment, drijfveren en drempels

8. Zie [Watersportonderzoek](#) - Roeien

de drijfveren. Wat opvalt is de overeenkomst met wat wij vonden. Mensen zoeken naar routine, ze komen naar een sportvereniging voor de gezelligheid en daarnaast om fit te worden of te blijven. Opvallend is dat in de categorie boven 65 staat vermeld dat ze ook beter willen worden. Dit komt in hoge mate overeen met onze bevinding dat roeiers blijvend beter willen leren roeien. Dat betekent (af en toe) gecoacht worden. Bij de categorie boven 65 tot 80 ligt volgens het NOC-NSF onderzoek groot commitment en bereidwilligheid om iets voor de vereniging te doen. 75% is overtuigd clubsporter en dat ligt ruim 11% hoger dan de leeftijdscategorie daaronder. Het zijn dus de mensen die de club dragen. En ze houden ook van competitie. Dat laatste is iets wat wij ook gevonden hebben.

Onze conclusie is dat onze bevindingen in hoge mate overeenkomen met het onderzoek van NOC-NSF, daar waar het gaat om de leeftijdscategorieën 45 jaar en ouder en betrekking heeft op drijfveren en commitment.

Onderzoek door NBTC en Waterrecreatie Nederland

Actuele en gedetailleerde informatie over de vraagzijde van de watersportsector is slechts beperkt aanwezig. Om in deze lacune te voorzien zijn Waterrecreatie Nederland en NBTC gezamenlijk een onderzoek gestart onder beoefenaars van verschillende vormen van watersport in Nederland. Het onderzoek brengt profiel, motivatie, gedrag, wensen en voorkeuren van beoefenaars van watersport in Nederland in kaart en is uitgevoerd door Kantar Public.

In het overkoepelend overzicht worden 13 soorten watersporten met elkaar vergeleken, waaronder de roeiers. Interessant in relatie tot onze bevindingen zijn de volgende aspecten:

- De motivatie om te roeien is in kaart gebracht. 39% wil roeien om fysiek bezig te zijn, 32% voor de ontspanning en 31% voor de gezelligheid. Dit heeft grote overeenkomsten met onze bevindingen over drijfveren. Daarnaast nog andere redenen in veel lager % zoals landschap, nieuwe dingen zien maar toch ook opmerkelijk, net als bij onze bevindingen, 9% roeit vanwege competitie met anderen.
- In dit rapport wordt verder ingegaan op leefstijlen. Daarbij wordt te werk gegaan volgens leefstijlvinders, zoals wij die ook gebruikt hebben⁹. Wij hebben een nadere uitwerking gebruikt, maar hier is te zien dat dit grote overeenkomsten vertoont met onze bevindingen. In de separate uitwerking van het onderzoek naar roeien worden bovenstaande cijfers nog verduidelijkt. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan andere zaken die wij in ons onderzoek niet of minder hebben meegenomen. Een uitzondering daar waar het gaat over informatieverwerving¹⁰, waaruit duidelijk wordt dat de meeste informatie komt van vrienden en familie. Op de tweede plaats staat de eigen sportvereniging dan wel de bond als informatiebron. Het grootste deel van de ondervraagden zegt nooit op zoek te gaan naar informatie.

9. Zie paragraaf 2.1.

10. Zie p. 17 van het onderzoek.

HOOFDSTUK 3

ONZE CONCLUSIES

3.1. ONDERZOEK VOLDOENDE REPRESENTATIEF

Tijdens een tussentijdse presentatie aan het KNRB-bestuur hebben wij onze methode en bevindingen gedeeld. Het bestuur gaf aan blij te zijn met de gevolgde werkwijze.

Vervolgens hebben we in januari 2024 in een online bijeenkomst onze respondenten op de hoogte gebracht van de opbrengsten en de door ons gehanteerde werkwijze. Ook zij waren enthousiast. Tenslotte hebben we het nog eens voorgelegd aan een 20tal bezoekers van onze workshop op het roeicongres van 3 februari 2024. Zij waren blij met de gevolgde methode van informatie ophalen bij de recreatieve roeiers zélf.

In hoofdstuk 2.6 hebben we uitgelegd hoe we onze uitkomsten nog eens vergeleken hebben met twee andere grote onderzoeken. De uitkomsten daarvan en die van ons kennen geen significante verschillen op het onderdeel drijfveren en wensen.

Uit de verantwoording van ons onderzoek¹ blijkt de gekozen methode van kwalitatief onderzoek door middel van interviews van de doelgroep zelf, passend om antwoord te kunnen geven op de centrale vraagstelling van het onderzoek. De onderzoekspopulatie is voldoende duidelijk afgebakend, de steekproef van respondenten is a-selectief en representatief. Door het stellen van open vragen werden waarnemingen en achterliggende overtuigingen van de doelgroep zichtbaar. Het onderzoek kan derhalve in voldoende mate als representatief worden gezien om daaraan verdere conclusies (zie

hierna paragrafen 3.2 en 3.3) te kunnen verbinden.

3.2. DE RECREATIEVE ROEIER BESTAAT NIET

Het eigen perspectief van waaruit men zichzelf recreatieve roeier noemt of wie zich wedstrijdroeier noemt leidt tot spraakverwarring, we kunnen geen harde secuur daarin aanbrengen. Wij gaan in dit rapport uit van een breed begrip recreatieve roeier, dus ook de roeier die zichzelf wedstrijdroeier noemt omdat hij deelneemt aan een ROW en/of Masterwedstrijd. Voor de uitkomsten van ons onderzoek heeft het verschil in perspectief geen gevolg. De Commissie Recreatief Roeien ziet geen noodzaak een advies in de ene of de andere richting te geven op dit punt.

Uit onze bevindingen blijkt dat recreatieve roeiers zich meestal tot meer dan een roeierslijfstijltype voelen aangetrokken. Ook blijkt dat ze zowel naar de vorm (ploeg of solo, evenals activiteit) als naar de materiaalkeuze zich niet beperken tot een enkele keuze.

“Wij zijn recreatieve roeiers, maar niet perse met de wens of ambitie om veel tochten te roeien. Ik vind het leuk om regelmatig serieus te roeien/trainen, misschien een keer een wedstrijdje. Combinatie van prestatie- en gezelligheidsroeien: de boot moet wel lekker lopen.”

1. Zie hoofdstuk 5.

3.3. DE RECREATIEVE ROEIER HEEFT GERICHTE WENSEN

De recreatieve roeier wil graag meer dan alleen bij de eigen vereniging roeien. Een deel ervan wil graag uitdaging, ook in wedstrijden, de roeier wil gemakkelijk toegang tot netwerken of andere verenigingen om aan de behoefte aan afwisseling en uitdaging tegemoet te komen. Daarnaast is er behoefte aan meer coaching, ook wanneer ze al jaren bij een vereniging zijn. Een leven lang leren blijkt hier prima van toepassing.

Ten aanzien van het materiaal geeft een kwart aan dat zij niet tevreden is over het roeimateriaal en beschikbaarheid. Met name beperkte beschikbaarheid van glad materiaal wordt genoemd.

Daarnaast is er in het algemeen behoefte aan informatie over recreatief roeien die makkelijk toegankelijk en laagdrempelig te bereiken is op één plek, dan wel aangereikt wordt. Tenslotte willen recreatieve roeiers in hun behoefte aan veiligheid voldoende inzicht in veiligheid (type water, type boot, niveau andere roeiers) wanneer ze ergens anders dan bij de eigen vereniging gaan roeien.

"Binnen de vereniging zijn er beginnersboten, C-boten en er zijn hele goede wedstrijdboten. Wij zitten daar tussenin, wij roeien goed glad, we zijn technisch ervaren, maar we hebben geen behoefte om wedstrijden te roeien en dan maken we geen kans om in de beste boten te roeien. Dus we missen materiaal: glad materiaal voor niet serieuze wedstrijdroeiers."

"Een redelijke tot goede kwaliteit van de vloot zou mijn roeiplezier zeker vergroten."

HOOFDSTUK 4

ONZE AANBEVELINGEN

4.1. ALGEMEEN

Uit ons rapport blijkt dat onder de term 'recreatieve roeier' een grote populatie roeiers schuilgaat die veel verschillende roeivormen beoefenen. Ook roeit iemand door het jaar heen vaak in verschillende boten, op andere locaties, met andere doelstellingen en ook niet persé in één vast verband. Er is daarom niet een eenduidig antwoord op de vraag wat de wens is van deze recreatieve roeier. De bevindingen uit ons onderzoek geven echter voldoende aanleiding om een aantal aanbevelingen te doen, zowel voor de KNRB als voor de verenigingen. Door de gevonden diversiteit zijn niet alle aanbevelingen voor de gehele groep recreatieve roeiers even belangrijk, hetgeen alleen al volgt uit het feit dat recreatief roeien vele vormen kent en door ruim 20.000 roeiers wordt beoefend. Door het gevolg geven aan de in dit hoofdstuk beschreven aanbevelingen, zullen vele behoeftes van vele recreatieve roeiers beter bediend kunnen worden.

4.2. AANBEVELINGEN AAN DE KNRB

1. Denk erover na hoe de KNRB haar informatie en haar nieuws over recreatief roeien zo kan opzetten dat het voor iedereen, verenigingen en roeiers, gemakkelijk bereikbaar en toegankelijk is.
2. Omdat ook de oudere roeier soms zeer competitief is, zie of de kennis over masterroeien te gebruiken is of op een manier inpasbaar in het wedstrijdprogramma.
3. Maak duidelijk aan de verenigingen dat er sprake is van noodzaak van extra coachingcapaciteit en probeer te

bewerkstellingen dat deze capaciteit wordt gerealiseerd.

4. Naast coachcapaciteit bij verenigingen ziet de commissie goede kansen voor externe coaches. De KNRB zou een lijst kunnen samenstellen met coaches tot wie zich de verenigingen kunnen wenden voor vervolgcaching van hun leden.

5. Om tegemoet te komen aan de behoefte aan afwisseling en uitdaging van de recreatieve roeiers, is het nodig menskracht ter beschikking te stellen om een pilot 'Gastroeien' verder uit te werken.

"Goh, ik vond het een leuke gedachte dat de Roeibond hiermee bezig is, omdat ik eigenlijk helemaal niet weet of er directe bemoeienis is met kleine verenigingen zoals die van ons, wat we aan elkaar (onze vereniging en de Roeibond) zouden kunnen hebben geen idee."

4.3. AANBEVELINGEN AAN VERENIGINGEN

1. Een deel van de recreatieve roeiers blijkt ontevreden over kwaliteit en kwantiteit van het materiaal. Let daarom bij het botenplan ook op de behoefte van de recreatieve roeier, ruim 1/3 van de recreatieve roeiers gebruikt (ook) gladde boten.
2. Biedt regelmatig coaching aan, ook of juist met name wanneer leden al enige jaren roeiervaring hebben. Inventariseer naar de mate van intensiteit daarvan (maandelijks, tijdelijk voor een event enz.).

3. Wanneer de eigen coachcapaciteit onvoldoende is, kijk dan of er externe coaching ingevlogen kan worden.

4. Omdat de recreatieve roeier blijkt een brede interesse te hebben en zich niet alleen te willen vastpinnen op een soort boot of een soort vorm van roeien, is het verstandig dat een vereniging de beginnende roeier een breder perspectief op roeien aanbiedt en hem wegwijs maakt in de vele mogelijkheden. Dit kan goed passen in het nieuwe ledenbeleid van de vereniging, in aansluiting op uitkomsten van onderzoek waaruit blijkt dat de eerste twee jaar dat iemand nieuw lid is van een vereniging, cruciaal zijn om hem te laten landen/zich thuis te gaan voelen binnen de vereniging¹. Verwijs binnen (de website van) de vereniging ook naar de informatiebron van de KNRB over recreatief roeien.

contacten en die mensen integreren veel makkelijker in de vereniging."

5. Vanwege de behoefte aan veiligheid is het aan te bevelen om aan te geven hoe veilig het eigen roeiwater is. Zet de risico-inventarisatie op de website ten behoeve van de eigen roeiers en de gastroeiers van andere verenigingen.

"Wij zijn heel ondernemend en vinden onze informatie wel. Voor anderen is dat moeilijker, maar daar is wel behoefte aan. Je wilt leden erbij houden en er bij betrekken, dus dat ze meer kunnen ervaren wat de mogelijkheden zijn en dat toegankelijk te maken."

"De Toercommissie is de maïzena van de roeivereniging. Je moet namelijk integreren in de vereniging. Nou, dat is niet zo makkelijk. Je moet een plekje vinden waar je mee mag. Dus bij een tocht, mensen mengen en geen bootindeling. En wat krijg je dan, nieuwe

1. Een vergelijking met hoelang duurt het voordat je landt in een buurt, zie 'Thuis voelen in de buurt: een opgave voor stedelijke vernieuwing'. Gersom Smit spreekt van 'ontvangst en onboarding nieuwe leden' in zijn theorie van cirkels van betrokkenheid, zie Smit, Gersom (2023). Workshop cirkels van betrokkenheid. Aan de slag met het verbinden en activeren van jouw leden!

HOOFDSTUK 5

VERANTWOORDING VAN ONS ONDERZOEK

5.1. TAAKSTELLING EN PLAN VAN AANPAK

De *taakstelling van de Commissie Recreatief Roeien* luidt¹

De Commissie Recreatief Roeien stelt zich als taak het recreatieve roeien te promoten in de breedste zin van het woord en het stimuleren van activiteiten daarvoor.

De Commissie Recreatief Roeien heeft een overkoepelende functie voor KNRBcommissies: Commissie Toertochten KNRB, Marathoncommissie, Commissie Midweekroeien en Coastalcommissie.

Ondanks deze heldere taakomschrijving, bleek de uitvoering daarvan in de praktijk toch weerbarstiger dan verwacht. Het proces van de Commissie Recreatief Roeien op zoek naar een eenduidig, compleet beeld van de recreatieve roeier en zijn behoeften², maakte de noodzaak inzichtelijk om bij het begin te beginnen. Dit resulteerde in het volgende Plan van Aanpak³ van de commissie:

Plan van aanpak Commissie Recreatief Roeien

- In beeld brengen wie de groep van recreatieve roeiers is en wat hun drijfveren zijn. We maken daarvoor gebruik van leefstijlen;
- In beeld brengen wat er al voor deze roeiers beschikbaar is en waar nog meer behoefte aan is. We gaan zoveel mogelijk gebruik maken van wat er al is bij verenigingen, commissies, KNRB en anderen.

Zo leren we van elkaar en hoeven we geen nieuwe wielen uit te vinden;

- We communiceren deze inzichten met de betreffende commissies, roeiverenigingen en het bestuur. Met als doel om reacties te krijgen en prioriteiten te kunnen stellen;
- Op basis van de verkregen reacties stellen we prioriteiten vast en maken we een meerjarenplan, waarin we ook aangeven hoe we deze zaken gaan realiseren. We geven ook aan welke middelen nodig zijn om tot resultaten te komen.

De inhoud van onderliggend rapport beslaat het eerste punt en een gedeelte van het tweede punt van het Plan van Aanpak.

5.2. WIE IS DE RECREATIEVE ROEIER?

Zoals in paragraaf 1.1 beschreven, bleek een eenduidig beeld over de recreatieve roeier te ontbreken binnen de commissie bij aanvang van haar werkzaamheden. Wanneer is een roeier een recreatieve roeier, vroeg de commissie zich af. Een voor de hand liggende definitie als 'niet-wedstrijdroeier' bood geen soelaas, want ook een recreatieve roeier zal misschien incidenteel deelnemen aan een wedstrijd, zonder zich gelijk te zien als wedstrijdroeier.

De bestaande indeling van roeivormen op de website van de KNRB⁴ gaf ook niet voldoende afbakening. Deze indeling is gebaseerd op activiteiten terwijl dit onderzoek gaat over de soorten roeiers. Wel werd uit de gesprekken

1. Zie Bijlage 1 Terms of Reference (TOR), Commissie recreatief roeien KNRB, 27 januari 2020.

2. Deze zoektocht is kort omschreven in hoofdstuk 1.

3. Uit Plan van aanpak Commissie Recreatief Roeien, 21 april 2022.

4. Wedstrijdroeien, Coastal Rowing, Marathonroeien, Toeroeien (onderverdeeld naar Midweekroeien, Recreatieboten in bruikleen, Verenigingstoertochten, KNRB Meerdaagse toertochten), Toer! platform), Bedrijfsroeien, Pararoeien, Schoolroeien, Indoorroeien. Zie [KNRB.nl](https://www.knr.nl) | [De Roeisport](https://www.roeisport.nl).

binnen de commissie al snel duidelijk dat het begrip 'recreatief roeien' een breed begrip is, waar vele vormen van roeien onder vallen.

De commissie was van oordeel dat zij eerst duidelijk voor ogen moest hebben wie de doelgroep is en wat zijn drijfveren en behoeften zijn, voordat zij met voorstellen kan komen hoe het recreatieve roeien te promoten en activiteiten voor recreatief roeien te stimuleren.

5.3. LEEFSTIJLEN/ ROEIERSLEEFSTIJLEN

Als basis voor de werkzaamheden van de Commissie Recreatief Roeien, was derhalve onderzoek naar de doelgroep en zijn behoeften noodzakelijk. De veel gebruikte indeling van toerroeien, midweekroeien, marathonroeien en coastal roeien achtte de commissie onvoldoende geschikt om het benodigde inzicht te krijgen in doelgroep en behoeften. Immers, de groep recreatieve roeiers is breder dan toerroeiers, midweekroeiers, marathonroeiers en coastal roeiers. Bovendien gaf de gebruikelijk indeling geen inzicht in drijfveren en behoeften van de recreatieve roeiers.

In plaats van deze veelal gehanteerde indeling, besloot de commissie aan te sluiten bij de zogenoemde *leefstijltypen* uit de Leefstijlvinder Vakantie & Vrije Tijd⁵. Bij indeling in leefstijltypen staan de drijfveren van mensen centraal.

Uit onderzoek blijkt dat mensen zich in meerdere leefstijltypes herkennen, maar wel een

voorkeur hebben voor een of twee leefstijlen.

In navolging van vertaling van deze leefstijltypen naar verschillende wandelleefstijlen⁶, benoemde de commissie 7 *roeiersleefstijlen*⁷. Zij heeft haar eerste ideeën over roeiersleefstijlen gedeeld met de verenigingen tijdens haar workshop op het Roeicongres van 11 juni 2022. Deze werden door de aanwezigen herkend en in het algemeen onderschreven. Ondanks deze onderschrijving tijdens het roeicongres, achtte de commissie het verstandig zichzelf niet als maatstaf der dingen te nemen: hoe kon de commissie zeker weten dat dit een volledig overzicht was van soorten recreatief roeien en van de behoeften van recreatieve roeiers?

5.4. KWALITATIEF ONDERZOEK

Om er zeker van te zijn dat niet bepaalde typen recreatieve roeiers en/of bepaalde behoeften zouden worden gemist, achtte de commissie het noodzakelijk om nader onderzoek te doen onder de doelgroep zelf. Tenslotte kan de doelgroep zelf het beste formuleren waarom hij zichzelf als recreatieve roeier ziet en kan hij zelf het beste zijn eigen behoeften verwoorden. Besloten werd een kwalitatief onderzoek uit te voeren door middel van het afnemen van semigestructureerde diepte-interviews onder recreatieve roeiers zelf.

Waarom een kwalitatief onderzoek en niet een enquête? Het leek verleidelijk om voor de

5. Deze leefstijlen zijn gebaseerd op het wetenschappelijke BSR™ (Brand Strategy Research) model uit 2000 van MarketResponse. Dit model ontrafelt de drijfveren van mensen en wat je moet doen om mensen in beweging te krijgen, zie [Achtergrond - Leefstijlvinder](#). Het BSR-model geldt in Nederland als dé standaard op het gebied van psychografische en sociologische leefstijlsegmentatie ([BSR leefstijlsegmentatie - MarketResponse](#)). Meer over de verschillende leefstijlgroepen vind je [hier](#).

6. Zie [Wandelleefstijlen - Wandelnet](#).

7. Zie afbeelding in paragraaf 2.1.

enquêtevorm te kiezen, uit overwegingen van snelheid en eenvoud van uitwerking van de verkregen data. Ondanks de aanzienlijk grotere hoeveelheid werk, is om een aantal redenen toch gekozen voor kwalitatief onderzoek.

- De respons op enquêtes is in het algemeen niet zo hoog. De KNRB hanteerde al enige tijd een beheerst gebruik van enquêtes.
- Met kwalitatief onderzoek wordt gekeken naar de waarnemingen en achterliggende overtuigingen van mensen, iets dat goed aansluit bij de drijfveren uit de indeling in typen roeiersleefstijl.
- Door roeiers uit de doelgroep recreatieve roeier te interviewen, weet de commissie zeker dat de antwoorden rechtstreeks van de doelgroep afkomstig zijn, zonder tussenkomst van (goedbedoelende) bestuursleden of commissieleden van de betreffende vereniging.
- Tot slot is een groot voordeel van een interview de mogelijkheid om door te vragen, een mogelijkheid die ontbreekt bij het afnemen van enquêtes.

5.5. UITVOERING ONDERZOEK

CENTRALE VRAAGSTELLING

De centrale vraagstelling van het onderzoek luidt: **Wie is de recreatieve roeier en welke behoeften heeft deze?**

ONDERZOEKSPOPULATIE

Het onderzoek werd uitgevoerd bij volwassen niet-wedstrijdroeiers die lid zijn van algemene verenigingen. Uiteraard zijn er onder de juniorenroeiers en de studentenroeiers ook recreatieve roeiers. De commissie heeft er echter voor gekozen dit onderzoek te richten op

niet-wedstrijdroeiers van 18 jaar en ouder van algemene verenigingen, om zo het onderzoek niet te groot en niet te complex te maken. De aanname was namelijk dat juniorenleden en studentenleden vermoedelijk specifieke wensen hebben die uitsluitend voor de eigen groep gelden.

Daarnaast is het onderzoek niet tevens specifiek gericht op recreatieve roeiers van het pararoeien, noch is deze doelgroep expliciet uitgesloten.

De onderzoekspopulatie bestaat uit leden van algemene verenigingen van drie verschillende groottes (klein, middel, groot), verspreid over heel Nederland. Zo zijn ook verschillende typen roeiwater (smal, breed, plassen, stromend, met respectievelijk zonder beroepsvaart) in het onderzoek betrokken.

UITVOERING ONDERZOEK

De commissie heeft haar onderzoek op de volgende wijze uitgevoerd:

- 31 oktober 2022 vooraankondiging door de Commissaris Infrastructuur en Innovatie aan 32 algemene verenigingen, met het verzoek dat volwassen leden, niet zijnde wedstrijdroeiers, van de vereniging meewerken aan het onderzoek.
- Vanaf november 2022 benaderden de commissieleden de verenigingen die geografisch bij hen in de buurt liggen met het verzoek om aselect namen met contactgegevens van volwassen leden niet-wedstrijdroeiers te geven. De commissie wilde graag een aselecte steekproef. De werkwijze werd aan de commissieleden zelf overgelaten, maar ze konden bijvoorbeeld vragen naar:

- het eerste lid wiens achternaam met een H begint;
- het lid dat het meest recent zijn eerste roeiexamen heeft behaald;
- het laatste lid wiens achternaam begint met een W;
- leden nr. xx en yy.
- Het kostte soms veel moeite om de gevraagde reactie van verenigingen te krijgen. Uiteindelijk reageerden 28 algemene verenigingen. Dit zijn kleine, middelgrote en grote verenigingen, verdeeld over het land.
- Op 19 januari 2023 kreeg de commissie van Luc Rensen nadere toelichting over kwalitatief onderzoek, met interviewtips en interview-verwerkingstips. Niet alle commissieleden waren al bekend met de methode diepte-interviews met open vragen.
- In de periode november 2022-mei 2023 interviewden negen commissieleden 83 recreatieve roeiers. De semigestructureerde (diepte)interviews werden deels online, deels live afgenomen. Sommige commissieleden gingen ad hoc naar verenigingen en spraken daar roeiers aan. De meeste interviews werden individueel afgenomen, daarnaast een enkel dubbelinterview of ook wel in een groep.
- Interviewers werkten de interviews uit door de opgenomen tekst letterlijk te transcriberen, respectievelijk de door hen gemaakte aantekeningen uit te werken tot een verslag.
- De commissie besprak de anonieme interviewtranscripties en -verslagen en maakte gezamenlijk een zogenoemde codeboom, waarmee de interviews gecodeerd werden.
- Commissieleden codeerden de interviews, waarmee de onderzoeksdata gekwantificeerd werden. Tevens werden kenmerkende uitspraken en citaten anoniem genoteerd.
- Een commissielid maakte dit tot een geheel.
- De commissie besprak aan de hand van de codeboom de uitkomsten van het onderzoek en trok hier de eerste conclusies uit.
- Samenhang met uitkomsten uit twee andere rapporten werd onderzocht.
- In gezamenlijkheid met de gehele commissie werden de conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd.
- Voorliggend rapport, waarmee de geïnterviewden en hun verhalen tot leven komen, werd door twee leden geschreven en van feedback voorzien door alle commissieleden.

ANALYSE STEEKPROEF

De wijze waarop de commissie haar steekproef heeft genomen, kunnen we aanduiden als een zogenoemde gemakssteekproef⁸. In het onderzoek van de commissie gaat het bij de keuze van respondenten om geografische nabijheid van de interviewers. Bij de commissieleden die naar verenigingen zijn gegaan om daar 'toevallige steekproeven' te nemen van respondenten die toevallig in de buurt waren, ging het om gemakkelijke toegang tot de populatie. Dit betekent echter niet dat de steekproef te selectief en niet representatief zou zijn.

Van de 83 respondenten zijn de volgende kenmerken bekend:

- 58% vrouw en 42% man
- 1/5 is jonger dan 50 jaar

8. Een gemakssteekproef wordt voornamelijk gekozen vanwege het gemak voor de onderzoeker.

- 3/4 is 50+
- Ruim de helft heeft meer dan 10 jaar roeiervaring
- 2/3 roeit $\geq 1x$ p/w

Als we deze percentages van de respondenten afzetten tegen die van de totale volwassen roeipopulatie van algemene verenigingen, constateert de commissie geen significante afwijkingen.

De commissie acht de steekproef dan ook representatief om uit de bevindingen (hoofdstuk 2) conclusies te trekken (hoofdstuk 3) en aanbevelingen te doen (hoofdstuk 4).

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Graaf, P. van der & J.W. Duyvendak (2009). Thuis voelen in de buurt: een opgave voor stedelijke vernieuwing. Een vergelijkend onderzoek naar de buurt hechting van bewoners in Nederland en Engeland. Geraadpleegd op <https://www.jwduyvendak.nl/wp-content/uploads/2015/07/boek-thuis-voelen-in-de-buurt.pdf>.
- KNRB. De roeisport. Roeivormen. Geraadpleegd op <https://knrb.nl/de-roeisport/>.
- KNRB (z.j.). Een bond voor alle roeiers. Toekomstvisie breedtesport '20-'30. Geraadpleegd op https://storage.knrb.nl/2020/03/fe2dd615-13.-toekomstvisie-breedtesport_knrb.pdf.
- KNRB (2020). Enquête uit 2020 ten behoeve van het Handboek Roeiaccommodaties.
- KNRB (2022). Ledenenquête 2022. Geraadpleegd op <https://knrb.nl/nieuws/knrb-dienstverlening-gewaardeerd-met-een-68/>.
- KNRB (2022). Meerjarenplan 2023-2028. Naar een moderne, meer professionele roeibond. Geraadpleegd op https://storage.knrb.nl/2022/11/52545d90-knrb_mjp-2028-v2.pdf.
- KNRB (2020). Terms of Reference (TOR), Commissie recreatief roeien KNRB.
- Koehoorn, B. (2022). De roeisport in Nederland. Infographic. Geraadpleegd op https://db.waterrecreatienederland.nl/wp-content/uploads/2023/01/KNRB_Infographic_de-roeisport-in-nederland.pdf.
- Koning, T. & Schagen, M. van (2021). De Talentformule.
- MarketResponse. Het unieke BSR-model voor leefstijlsegmentatie. Geraadpleegd op <https://marketresponse.nl/bsr/bsr-lifestyles/>.
- MarketResponse. Leefstijlvinden. Het BSR model. Geraadpleegd op <https://leefstijlvinder.nl/het-bsr-model/>.
- MarketResponse. Leefstijlvinder Vakantie en Vrije Tijd. Geraadpleegd op <https://leefstijlvinder.nl/achtergrond/>.
- NBTC en Waterrecreatie NL (2022). Watersportonderzoek 2021. Roeien. Geraadpleegd op <https://waterrecreatienederland.nl/wp-content/uploads/2022/04/Rapportage-watersportonderzoek-roeien-waterrecreatie-nederland.pdf>.
- NOCNSF (2023). Sportgedrag in Nederland. Onderzoek naar commitment, drijfveren en drempels. Geraadpleegd op <https://nocnsf.nl/media/6776/onderzoeksrapport-sportgedrag-in-nederland-digitaal-2023.pdf>.
- Smit, Gersom (2023). Workshop cirkels van betrokkenheid. Aan de slag met het verbinden en activeren van jouw leden!
- Tibben, Feike (2021). 'De' recreatieve roeier. Geraadpleegd op <https://roei.nu/de-recreatieve-roeier/?v=7516fd43adaa>
- Wandelnet. Wandelleefstijlen. Geraadpleegd op <https://www.wandelnet.nl/wandelleefstijlen>.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1**TERMS OF REFERENCE (TOR), COMMISSIE RECREATIEF ROEIEN KNRB
27 JANUARI 2020**

Enkele relevante delen uit de TOR zijn:

Doel	De commissie recreatief roeien stelt zich als taak het recreatieve roeien te promoten in de breedste zin van het woord en het stimuleren van activiteiten daarvoor. De commissie recreatief roeien heeft een overkoepelende functie voor KNRB commissies: commissie toertochten KNRB, Marathoncommissie, Commissie midweekroeien en Coastalcommissie.
Onderwerpen	• Opstellen van een meerjarenstrategie recreatief roeien • Promoten van recreatief roeien als sportieve activiteit • Promoten van toer-evenementen (bestaand en nieuw, binnen- en buitenland) • Stimulering deelname van nieuwe roeiers én nieuwe doelgroepen voor het recreatieve roeien • Bevordering uniformering kwaliteitsniveau recreatieve roei-activiteit- en (bijv. standaarddraaiboek, standaard-middelen, e.d.) • Opstellen van een adequate en evenwichtige tochten-kalender (goede verdeling over het land én over de maanden) in Nederland en een actieve rol nemen om een zeker evenwicht te bereiken • Ontwikkeling van een landelijke standaard voor recreatieve tochten • Bieden van een informatieplatform waarin direct uniforme informatie over tochten van KNRB, verenigingen, reisorganisaties en evenement- en-organisaties in Nederland is opgenomen en toegang wordt geboden tot vergelijkbare tochten in buitenland • Identificeren van voor andere commissies relevante zaken (bijvoorbeeld veiligheidsaspecten, infrastructurele ontwikkelingen, vinden van roeimaatjes,...) • Zorgen voor aansluiting bij ITvoorzieningen van KNRB • Zichtbaarheid van de commissie • Onderhouden van een netwerk
Overig	De commissie beoordeelt jaarlijks welke aandachtspunten en kennis ingebracht kunnen worden op het Roeicongres en wat daarvoor de meest geëigende vorm is. Ook wordt met het Bonds bureau besproken hoe thema's aldaar het beste behandeld kunnen worden.

BIJLAGE 2**SAMENSTELLING COMMISSIE RECREATIEF ROEIEN**

Leden van de Commissie Recreatief Roeien zijn op persoonlijke titel lid van de commissie.

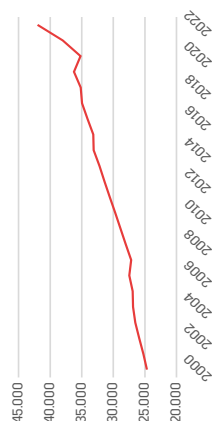
Per maart 2024 is de samenstelling van de commissie als volgt.

Naam	Lid van vereniging	Lid van andere commissie
Anneke Beukers	Twentse Roeivereniging Amycus	
Marina van den Berg	Roeivereniging Alphen; Roeivereniging Rijnland	Toer! platform
Rolf Boers	Roeivereniging Amenophis	
Astrid Hagen	Hilversumse Roeivereniging Cornelis Tromp	
Gerard Engels	Roeivereniging Weesp	
Femmy Lieben	Roeivereniging de Dragt	Commissie Toerroeien; Commissie Midweekroeien
Iris Rusz	KAR&ZV De Hoop	
Arie van Veelen	Roeivereniging De Laak; Roeivereniging Dutch Coastal Rowing	
Vacature		

BIJLAGE 3

DE ROEISPORT IN NEDERLAND, INFOSHEET WATERRECREATIE NEDERLAND

HISTORISCH AANTAL LEDEN

TRENDS & ONTWIKKELINGEN

- Ruim 40% van het aantal roeiers is lid via een studentenroeivereniging
- Roeien draagt bij aan het topsportklimaat en levert medailles op de Olympische Spelen en andere internationale kampioenschappen
- Roeiers geven aan vooral te roeien om fysiek bezig te zijn, te ontspannen, of voor de gezelligheid
- Veiligheid, een mooie omgeving en drukte op het water zijn aandachtspunten voor roeiers
- Naast het traditionele roeien zijn er nieuwe vormen in opkomst zoals sloep roeien en coastal roeien op ruig water.
- Jaarlijks varen alle roeiverenigingen ruim 190 rondjes om de aarde

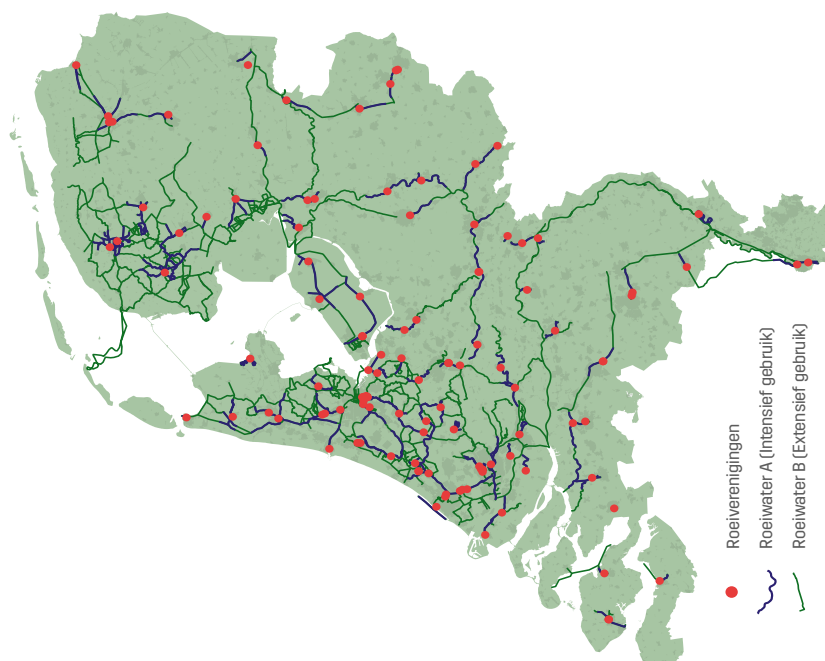
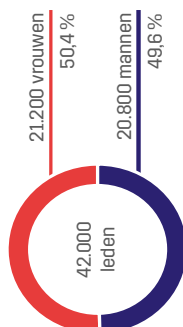
AANDACHTSPUNTEN

- Veiligheid, samengaan met beroeps- en recreatievaart, zichtbaarheid roeiers
- Drukke op het water, golfslag
- Behoud roeiwateren, aanleg bruggen, breedte, vaarwater, onderhoud

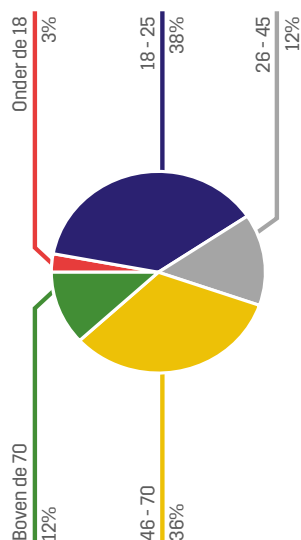
Gemaakt door Bram Koehorn, Waterrecreatie Nederland
in opdracht van de KNRB, november 2022

MANNELIJKE EN VROUWELIJKE LEDEN

Roeien is een gezonde, veilige, duurzame en natuurvriendelijke sport met veel verschillende vormen. Roeien is de perfecte sport om fit te blijven, het hele jaar door. De vele roeiverenigingen in Nederland hebben diverse boten en bieden faciliteiten voor toerroeiers, recreatiesporters en topwedstrijdroeiers. Roeien biedt een sportieve uitdaging voor zowel jong als oud, alleen of in teamverband. Bovendien geniet je op het water van de rust en de natuur.

Leeftijd leden

FEITEN OVER DE ROEISPORT

- Er zijn **125 roeiverenigingen**, met **6.500 roeiboten**
- Er wordt bij verenigingen **wekelijks** gemiddeld **100 keer** geroeid.
- Elke roeiploeg bestaat uit **1 tot 8 personen**, plus **een stuurvrouw/man**
- Roeiers geven gemiddeld **€681,-** per jaar uit, exclusief contributie
- Er wordt zowel in de **zomer** als in de **winter** geroeid
- Er zijn 2 wedstrijdbanen in gebruik: de **Bosbaan** in Amsterdam en de **Willem Alexanderbaan** in Rotterdam / Zevenhuizen
- Op ander roeiwater wordt naast **recreatief roeien** ook incidenteel **wedstrijden** geroeid
- Roeiers wonen het meest in **Zuid-Holland** (28%) en **Noord-Holland** (17%)
- Er kan geroeid worden in vaarwateren van minimaal **20 meter breed***

*Voor nadere inrichtingseisen, zie Richtlijnen Vaarwegen 2020 Rijkswaterstaat of Handboek Roeiaccommodaties 2022 KNRB

